

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ЉУДСКОМ ТЕЛУ

101

ЧИЊЕНИЦА КОЈУ ТРЕБА ДА ЗНАШ О

ЉУДСКОМ ТЕЛУ

Наслов оригинала:

101 cosas que deberías saber sobre el cuerpo humano

Copyright @ SUSAETA EDITIONS, S.A. – Obra colectiva

Translation copyright @ 2015 за српско издање, ЛАГУНА

Дизајн: Естел Талавера

Текст: Мириам Бакера и Нико Домингез

Редактура: Ана Добладо

Илустрације: Ф. Валиенте / тим Susaeta

Превод: Весна Стојковић

Лактура: Драгана Матић Радосављевић

Коректура: Живана Рашковић

Слог и прелом: Јелена Радојичић

За издавача: Дејан Папић

Штампа: Хонгконг

Тираж: 5000

Издавач: Лагуна, Београд

info@laguna.rs

www.laguna.rs

Превела са шпанског
Весна Стојковић

CIP - Каталогизација у публикацији
Народна библиотека Србије, Београд

БАКЕРО, Миријам
[Сто једна]

101 чињеница коју треба да знаш о људском телу / [текст Мириам Бакеро и Нико Домингез ; илустрације Ф. Валиенте] ; превела Весна Стојковић. - Београд : Laguna, 2015 (Хонгконг). - 54 стр. : илустр. ; 23 cm

Превод дела: 101 cosas que deberías saber sobre el cuerpo humano. - Податак о аутору преузет из колофона. - Регистар.

ISBN 978-86-521-1785-7

1. Домингес, Нико [аутор]

611(02.053.2)

COBISS.SR-ID 212032012

■ Laguna ■

Садржај

Савршени механизам 6

Осетљив и сложен мозак 10

Пет чула 12

Срце и крв 16

Дисање 20

Варење 24

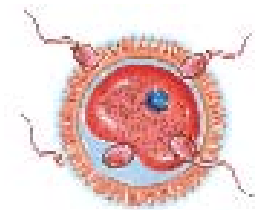
Мишићи 28

Издржљиве кости 32

Јетра и бубрези 36

Чудо живота 40

Неколико малих савета 46

САВРШЕНИ МЕХАНИЗАМ

1 Људско тело је састављено од око 5 милијарди ћелија.

Ове ћелије образују различите органе који пак чине различите системе: локомоторни (мишићи и кости), за дисање, варење, излучивање, циркулацију, ендокрини, нервни и репродуктивни.

ДА ЛИ ЗНАШ?

Врат жирафе има исти број костију као људски!

2 У људском телу има више од 600 мишића.

Мишићи су заслужни за функционисање многих органа у телу. Захваљујући њима, на пример, дишемо и трепћемо.

3 Нервни систем је центар контроле тела, који управља и координира свим нашим радњама.

Чине га кичмена мождина, енцефалон и нерви, али његов најважнији део је без сумње мозак, одакле се управља и координира радом органа, покретима и чулима.

4 Кожа је највећи орган у телу: кад се рашири има површину од 2 квадратна метра.

Тешка је око 5 килограма и служи као нека врста баријере која штити тело од спољашње средине. Веома је важна и на чулном нивоу, као контакт с нашом околином.

5 Дисајни систем из ваздуха узима кисеоник и избацује угљен-диоксид.

Дисање је једна од многобројних аутоматских активности које наше тело обавља. Удишемо између 5 и 6 литара ваздуха у минути.

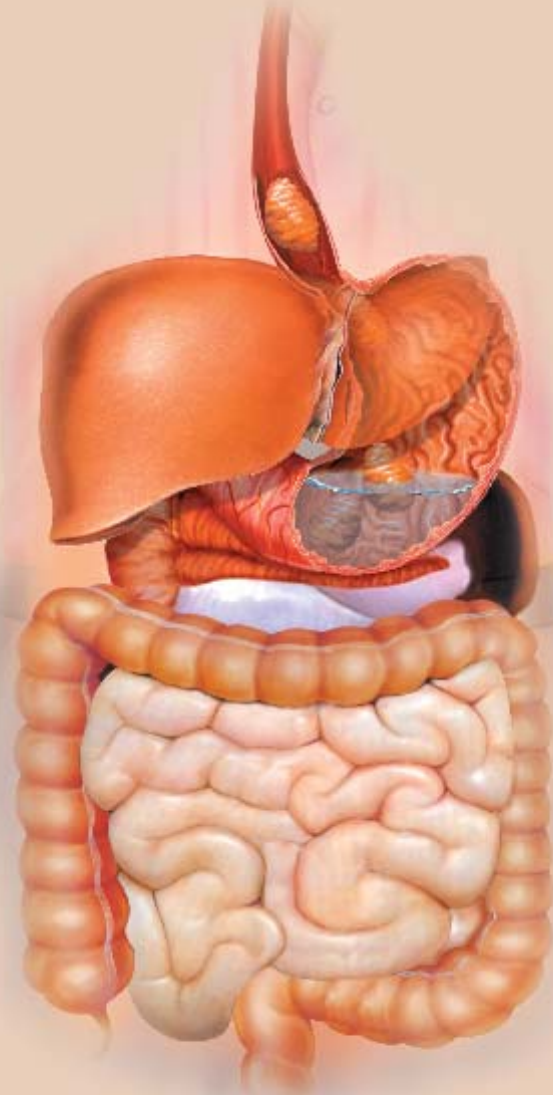

6 Улога система за варење јесте да храну коју уносимо прерађује у једноставне материје које организам може да искористи.

Овај процес може да траје и цео дан, јер храна 3 до 5 сати пролази кроз желудац, а 6 до 20 сати кроз дебело црево.

7 Систем за излучивање задужен је да из организма избацује све отпатке и нечистоће које тело не може да искористи.

Ове материје су остаци активности ћелија, део хране који систем за варење не може да апсорбује и друге материје које се избацују на различите начине – као урин, фекалије и зној.

8 Систем за циркулацију је попут велике мреже ауто-путева којима пролазе материје које тело синтетише и користи да би функционисало.

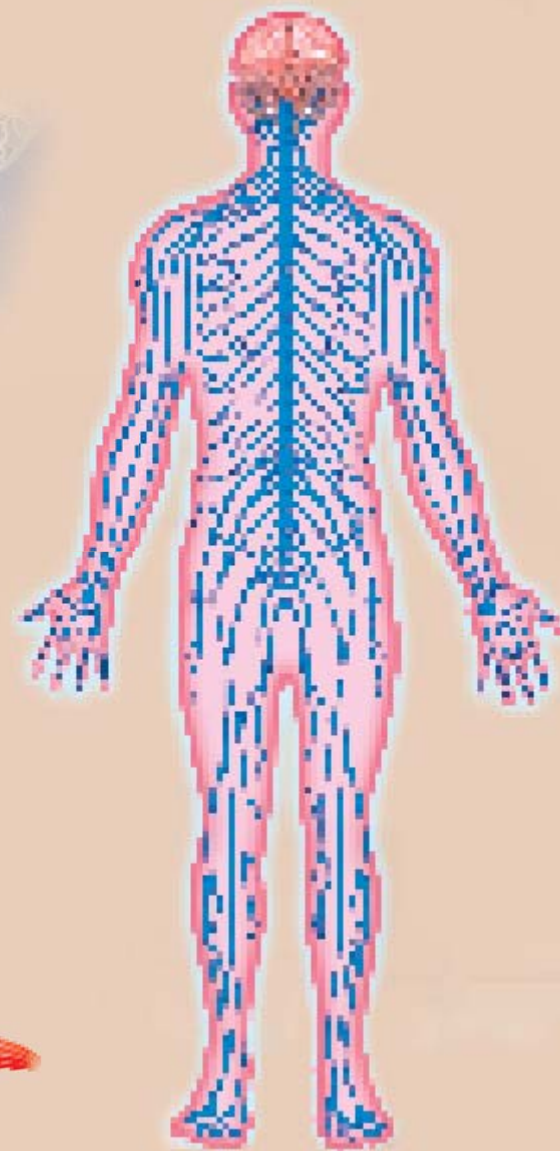
Круже кисеоник, који је потребан свакој ћелији, хормони, нутријенти и отпаци који се морају избацити. Такође регулише и телесну температуру и штити тело од инфекција.

ДА ЛИ ЗНАШ?

Постоје лекови који мењају боју урина, на пример профол, који га боји у зелено, или рифампицин (против туберкулозе), који га боји у наранџасто.

9 Ендокрини систем је састављен од низа органа и ткива који производе и лаче материје које се зову хормони.

Хормони улазе директно у крвоток и задужени су за регулацију најразличитијих функција у нашем организму, на пример раста или расположења.

ОСЕТЉИВ И СЛОЖЕН МОЗАК

10 Мозак је најосетљивији део тела и, нема сумње, најважнији.

Чине га сива маса (споља) и бела маса (унутра). Подељен је на две хемисфере, које су састављене од режњева.

11 Мозак је орган заслужан за интелектуалне способности.

У можданој кори смештен је интелект. Научници нису усаглашени у вези с начином мерења интелигенције, мада многи тестови који се спроводе показују да 70 од 100 људи има просечан коефицијент интелигенције (IQ) између 85 и 115.

12 Људске бебе као и младе животиње спавају много више од одраслих.

То је зато што се у овом периоду развијају и организују мождане везе, док не достигну невероватну прецизност којом располаже одрастао човек.

ДА ЛИ ЗНАШ?

Просечна тежина мозга одраслог мушкарца износи око 1400 грама, али то нема много везе са интелектуалним способностима: мозак Алберта Ајнштајна био је тежак само 1230 грама!

10

13 Сан је неопходан за живот, а недостатак сна веома лоше утиче на интелигенцију и памћење.

Током дубоког сна тело се опушта, иако је мозак и даље изузетно активан. Верује се да се за време сна у мозак утисну сећања која он заувек чува.

14 Поруке које шаље мозак могу путовати брзином од 360 километара на сат.

Неурони су основне ћелије нервног система и задужене су да овом запањујућом брзином преносе нервне импулсе.

11